

Obsodba jugoslovanskih dijakov na Dunaju.

Dunaj 5. — Danes se je vršila obravnava proti onim 14 jugoslovanskim dijakom, ki jih je dne 24. nov. napadel na Kärntnerstrasse dunajski mob in ki so niti na to se aretirani. Večjim delom so Dalmatinci in Bosenci. Obtoženi so radi zatiranja veličanstva in prestopka proti javnemu miru in redu v smislu §§ 305. in 283. kaz. zakona. Obtožnica pravi, da so klicali »Živela Srbija!« in priznava, da je drhal tepla dijake. Obtožence so zagovarjali štirje odvetniki in ker so nekateri obtoženci nemščine slabo zmožni, je bil pozvan srbohrvatski tolmač.

Ob 11. ponoči je bila razglašena rozsodba. Obsojeni so bili: fil. Bukvič radi zatiranja veličanstva na šest mesecev ječe, fil. Simić in Dosen in farm. Karaman na 14 dni, vet. Stojčić na 10 dni, a tehnika Predović in Gjukić, veterinarca Karanović in Plachy, medicinec Marinović, filozofa Rebac in Budimir in eksp. akad. Perić na 7 dni, med. Bulježević pa je bil oproščen.

Ker so vsi vsem vračunal preiskovalni zapor, so vsi razven Bukviča že prestali svojo kazen.

Dne 24. novembra je bila v srbski cerkvi služba božja za padle slovanske junake v balkanski vojni. Navzočih je bilo mnogo slovanskih dijakov. Po službi božji so šli pred srbsko poslaništvo ter so tam vsklikali in peči, potem so šli pred bulgarsko poslaništvo, na to so hoteli pred rusko poslaništvo, ali jih je policija zadržala.

Obdolženi so bili, da so vsklikali razžaljivo za našega cesarja, prestolonaslednika, Avstrijo in vlado. Na Kerntnerici je policija aretirala 13 dijakov.

Bukvič je rekel pred sodnijo, da je pošteni, ki govori le resnico; da je mož časti, ki govori to, kar ima na srcu. Ako bi bil vsklikal one besede, radi katerih je obtožen, bi tudi to priznal. Boli me obtožba, ker sem dober Avstrijec. Pa sem tudi dober Srb. Sem za trilateralno politiko pod žezlom Habsburžanov.

Ponavljaj, da niti misliš ni nikdar na kake take vsklike. Na cesti je bil kar nakrat med četo policajev, ki so kričali nanje, naj se razidejo. Ali radi gnječe to ni bilo mogoče....

Pove, na vprašanje predsednikovo, da je rezervni častnik v nekem bosenskem polku ter da je imel za št. udije podporo od bosenske vlade.

Gledé množice je povedal, da jih je tepla s palicami in. Mihi Simiću je nekdo pljunil v obraz.

krasno objemala njeno tenko, vitko telo. Na belem vratu so trepetali mali črni kodri, ki so se bili izvili iz lepo spletenih gostih las. Strogemu, pravilnemu profilu njenega obraza se je podajala bolj mirna zamišljenost, kakor otrpla zloba, ki je zdaj kvarila izraz tega obraza in mu zmedla pravilne poteze.

»Kaj naj jih učim? Mama, ali ne veš morda ti tega?« je vprašala nenadoma.

»Kako: kaj? Izobrazbe...« je odgovorila Zinajida Petrovna neodločno.

»Izobrazbe? A kakšne? Plesa? Ha-ha-ha! Eden, dva, tri, eden, dva, tri!... ha-ha-ha!... Ne, učila jih bom peti ciganske romance... Pa to znaš tudi ti? To je krasno!«

In zapela je po ciganski:

Za poljubom vročim žejam
ji ciganska kri in vro...

»Ej, tega jih že lahko naučim! Druga gega pa ne znam ničesar... in če me ubiješ... Samo da ste me vsaj to naučili, chère mamani!«

»Kaj govoriš, Manjička, saj si bila vendar v gimnaziji!...« je odvrnila mati.

»No, pa kaj zato!... Vse tisto je izginilo iz glave že drugi dan po izpitu... In potem so prišle druge reči, od knjige in

Polijski inšpektor Fran Mayer je izpovedal, da so demonstrantje peli slovanske pesmi in vsklikali: Živela Srbija! Živel kralj Peter! Dol z Avstrijo! Drugih vsklikov pa ne more tu povedati.

Na vprašanje, če pozna onega, ki je zakričal besede žaljive za cesarja, je policaj Mayer pokazal na Bukviča.

Bukvič je torej v zaporu, drugi so že prestali kazen.

Iz Mustafa-Paše v Cataldo.

Poročilo znanega francoskega časnikarja Ludvika Naudeau.

Cataldo, 20. novembra.

Dne 6. novembra sem sklenil, da odidem iz Mustafa-Paše takoj na bojno pozorišče v Cataldo za zadnje branne nasipe pred Carigradom. Dogovoril sem se s svojim prijateljem Luigi Barzini, ki je briganten italijanski poročevalec in dne 7. novembra se odpraviva na nevarno potovanje. Menda se je stavu prvokrat, odkar obstoja vojna korespondenca, zurnalistom enak problem potovanja s surimi konji, dvema vozovoma in z avema bulgarskima voznikoma. Povod temu je bilo cudovito hitro prodiranje Bulgarov proti Carigradu. Hočem vam opisati svoje potovanje sedaj, ko sem dospel na cilj, a pravim vam, da nisem še nikdar doživel tako razburljivih dogodkov in takega strahu celo svoje burno življenje.

Ker nam je oblegano Drinopolje zapiralo direktno pot v Carigrad, smo morali napraviti velikansk ovinek in krenili smo na potovanje brez cest in na kolovoze, ki so se zgubljali sredi polj. Skozi štiri dni in štiri noči smo čuli na naši desni strani gromenje topov okolo Drinopolja. Po dnevu smo gledali štiri minarete mošeje sultana Selima, ki so se dvigali nad bobnečimi holmi in po noči so turški reflektorji metali svetlobo čez naše glave. Mnogokrat smo šli mimo bulgarskega obroča in zapazili smo s prostim očesom, kako so se raznesli bulgarski šrapneli na turških fortih, medtem ko je za njimi mirno in nepričadeto mesto kazalo krasoto mošej, krščanskih cerkev in velikih vojašnic in katererega se še ni dotaknila nobena kroglica.

Da, morali smo potovati štirikrat 24 ur, predno smo stopili iz tega ozemlja obleganega Drinopolja, ki je napolnjevalo vse to, kar se je prej imenovalo evropska Turčija, z groznim potresom topov. Sicer se pa nismo mnogo zmenili za to obleganje in za ta krog bliskajočih in bruhaajočih žrel. Komaj smo jahali čez premočeno zemljo in morje luže.

Kamor je segalo oko, povsod je bilo vse zapuščeno in ta tišina je vsebovala nekaj strahovitega in žalostnega. Vsi turški prebivalci so zbežali, ko so zvedeli, da prihajajo zmagovalci in silni tok je drl v Carigrad in pustil je za seboj prazna bi-

podobnega... ničesar več! Saj pri nas v hiši, chère maman, ni bilo nikdar nikake knjige... Me pa smo kljub temu — izobrazene!... Torej kaj naj jih učim, te vprašam, ko ne znam prav ničesar?«

Zinajida Petrovna je samo globoko vzdihnila in obrnila oči k stropu. Manjička je pomolčala nekoliko, nato pa je izpregovorila zopet živahno, rezko in zlobno:

»Jutri se bom predstavila poglavarju...«

»Kakšnemu poglavarju?« je vprašala mati zelo začudeno.

»Kakšnemu? Vsakovrstnim. Vsi so tukaj poglavarji. Tako mi je rekel Arkadij Nikolajevič. Pop je poglavar, graščak je poglavar, starešina je poglavar in tako še marsikdo — ne spominjam se vseh.«

»To je strašno!«

»Kaj? To? Ne, to ni! Marveč to, da jih vse, prav vse preziram in zaničujem, to je strašno!... In sebe preziram in zaničujem, to je najbolj strašno!«

Sedla je k mizi, naslonila se nanjo s komolci, podprla glavo z dlanmi in sedela tako toliko časa, da je prišla Hivrija s čajnim posodjem in rekla:

»Izvolite, gospe, miza je pregrnjena, samovar gotov!«

vališča in zapuščena polja novemu plemenu. Zdelo se nam je, kakor bi potovali skozi fantastično deželo, ki ni bila nikdar obljubena, odkar stoji svet.

Tolpe psov so se klatile brez vsakega lajanja okolu vasij in gledale so na nas z velikimi, svetlimi in divjimi očmi. Druge so obkoljevale mrhovino konj in druge živine in ogledale so jo strasno do okostja.

Dne 9. smo dospeli proti večeru na ozemlje, prepreženo z dolgimi jarki, posejano s patronami in ostanki vsake vrste. Strašna sapa smrti je odkrivala grobišča, katera je že dež napolnil in razločevali smo prav dobro ostudne dele skupine človeških trupel. Jahali smo mimo mrličev, katerih se še ni zagreblo in ki so strašili v temi. Ležali so povsod ovitki šrapnelov, fesi, vojaške kape, zaboji patron, držaji pušk. Pozneje smo zvedeli, da smo ta večer potovali čez bojno polje pri Setjoli, ki je odločila zmago Bulgarov pri Lozengradu.

V ravno ti pokrajini smo izvedeli, da se klatijo tod bašibozuki, to so neredni turški vojaki. Kamor so prišli so uprizorili grozna divjaštva in pobijali so celo starčke in otroke. — Ta novica nas je prestrašila in hoteli smo jim z naglico ubežati. Sklenili smo, da prenočimo v vasi Kjukuler, ker se nam je reklo, da je tam bulgarska četa. Kadar smo se bližali našemu cilju, nismo zagledali drugega kot ognjene zublje in stebre dima, ki so se dvigali med prasketanjem isker. Vas Kjukuler je gorela... Občutili smo grozo, osamljeni v tej grozni samoti. Vladala je popolna tema. Ustavili smo se, ne da bi do zarje zatisnili očesa. Ko se je prikazal dan, je še povečal našo bojazen, kajti tema nas je vsaj zakrivala.

Ogledali smo si zemljevid in kompas in sklenili smo kreniti naravnost na jug. Po dveh urah galopa smo srečno srečali bulgarski oddelek. Tu se nam je reklo, da se bližamo trgu Hafsi, oddaljenemu 30 kilometrov od Drinopolja.

Tišina in mir narave sta nas navdala z vedno večjim strahom. Široke in globoke doline so se nam zdele dolgi hodniki polni tajnosti, kakor bi ti vodili v pekel. Nič življenja, nič se ni zganilo v tej čudni samoti razum črnih stebrov dima iz zapaljenih vasij. Zdelo se je, kakor bi onemela in okamenela pokrajina in ta slika je bila groznejša kot bojni hrum in šum.

Dne 10. zvečer smo dospeli v Hafso, kjer smo nevede zapazili bulgarsko četo. Pokazali smo svoja spričevala poveljniku in ta nas je nato jako prijazno sprejel. Pokazal nam je velikanske vojaške zaloge, kjer so Turki pustili mnogo milijonov kilogramov različnega žita. Ko smo se spravili k počitku, je mlet žito celo noč parni mlin in ta ropot je imel na sebi nekaj tujeja in vznemirjajočega v tem zapuščenem trgu v sreči opustošene pokrajine, po kateri so se klatile druhal bašibozukov.

III.

Otroci so prihajali zjutraj. Manjička jih je poučevala. Tako je prešlo vse to v svoj tir, in delo je šlo samo od sebe iz dne v dan, da se ni niti opazilo, kako. Imela je načrt. Dal ga ji je Arkadij Nikolajevič in je rekel: Tu imate načrt, držite se ga strogo, in drugega ne rabite ničesar. In držala se ga je strogo. V kupu knjig prejšnje učiteljice je našla potrebne in pripravne knjige. In Manjička je sedela zvečer in se pripravljala. Pozorno je gledala v knjigo in čitala, čitala...

Prvi večer jo je privedlo to čitanje do obupavanja. Prečitala je enkrat, dvakrat, trikrat, pa ni ničesar razumela.

»In glej, same jednostavne besede, razumljive, in predmet jednostaven — beli medved, a ničesar ne morem razumeti! Mama, jaz ne znam brati tiskanega, to je ne brati, marveč razumeti! Za to je treba vaje.«

Zopet je čitala vneto, dokler ni naposleč razljučeno zaprla knjige in pričela razjarjeno hoditi po sobi gor in dol.

»Beli medved! Kaj pa jih briga beli medved? Pa ali ni to poniževaloče! Da se moram jaz pripravljati na predavanja za nekakšne zamazane divjake!...«

Drugi dan smo se obrnili proti jugovzhodu. Na obeh straneh poti je pokrivalo zemljo tisoče nedotaknjenih turških šrapnelov. Tu so ležali in se svetlikali, nenevarni, raztrešeni po blatni zemlji in predočil sem si to žalostno dramo: turške baterije na begu pred sovražno kavalerijo; živali izmučene, po katerih šviga bič in se suče ostroga in ki ne morejo brzo vleči; in tedaj izpraznijo turški topničarji, polni grozote, zaboje in razmečejo vso municijo, da si le rešijo življenje in ubežijo preteči nevarnosti.

V Baba-Eski, v Lule-Burgasu, povsod so zaloge polne žita, povsod se peče s turško moko kruh za bulgarsko armado, povsod se dela tisoče hlebov in se jih pošilja na jug s turškimi vlakci po turških progah. Kako bi bilo mogoče bulgarski intendanci, rediti celo armado, ki je pridirjala do glavnega turškega mesta, brez teh sredstev?

Potovali smo vedno po opustošenem ozemlju in vedno so se nam nudili isti prizori: ostudna človeška trupla, mrhovina, od bašibozukov zažgane vasi. V Alanli vasi poleg Baba-Eski, smo zapazili sledove njihovih grozovitih dejanj. Te človeške zverine so porezale stotine oseb, izruvali jim oči, odrezali jim roke in nosove, razbile glave malim otrokom in so noseči ženi odprli trebuh! Naznanjam te Dalje v prilogi.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od gosp. Ivana Stibilj iz Šturij hšt. 28 lesno trgovino, prodajo drv za kurjavo na drobno in debelo, kakor tudi krčmo na svoje ime.

Cene najnižje, postrežba točna.

Josip Čermelj,

trgovec z lesom in gostilničar v Šturjah 28 p. Ajdovščina.

»Jaz zares ne razumem, kaj jih briga beli medved?« je pripomnila Zinajida Petrovna, prizadevajoč si, da se pokaže eni misli s hčerko.

»In kako sva midve, mamia, veselo živeli brez belega medveda, ali ne?«

O to je strašno čitanje! In ona jo vedno spominja tega; naj spregovori o čemerkoli, ona obrne vedno pogovor na preteklost. Odkod vendar ta zloba? Vedno je bila tako dobrih nravi, vesela in dobra! Odkod zdaj to? Da se je naenkrat tako spremenila, kakor da je postala druga.

Aritmetika, odštevanje, sedem treba odšteti od deset. Sedem se od nič ne da odšteti, moramo si torej izposoditi enoto od desetice, to je eno desetico, to je deset jednic. Zakaj si izposojamo in zakaj je deset jednic in zakaj ni zdaj več sedem od nič, temveč od deset? Vse to jim je treba razjasniti, tem divjakom s smrkavimi nosovi, ki si jih obrazloži, ko niti sama ne razume?

»Daj, nauči me ti, mamia!« je rekla Manjička večkrat razdraženo Zinajidi Petrovni.

Danes koncert v Trgovskem domu!

grozote onim ki so hoteli braniti turški režim in vprašam jih, ali je pravično, da bivajo taki ljudje v Evropi?

Mrliči in še vedno mrliči, nikjer živega bitja! Jahamo čez bojno polje pri Lule-Burgasu, — s svojo armado mrtvih, s svojimi turškimi infanteristi v jarkih s črepinjami prevrtanimi od krogelj; Lule-Burgas, silovita naravna lepota, ki ni bila pozorišče petnajst dnevnega boja, ako bi se tu bojevali Rusi in Japonci.

Dospeli smo dne 13. v Čorlu in menili smo da najdemo tu bulgarsko vojsko. A tu so nam rekli, da je šla dalje na jug. Novo jahanje, novo iskanje. Celi prihodnji dan smo slišali kanonado turške križarke, ki je obsipala morskoboj z neškodljivimi kroglijami. Šele 16. smo prihajali do generalnega štaba v Čataldžo, kjer se nas je jako vljudno sprejelo. Sveto navdušenje navdaja silno bulgarsko armado, ki komaj čaka trenutka, da zada Islamu v Evropi smrtni udarec s padcem Carigrada.

Poincaré o mednarodnem položaju

Francoski ministerski predsednik je imel v odseku zbornice za zunanje posle velevazen govor, s katerim se osirno bavijo vsi usi, kajti glas Francije se je posusal ves čas vojne na Balkanu in pred vojno; posusala ga ceia Evropa tudi sedaj takorekoc ze po vojni; zveni previdno, pomirljivo, iz Berolina in Pariza glasovi za mir. Evropske vojne ne bo.

Poincaré je govoril tako-le: Doznan sem, da govorim previdno in se morem je o politiki francoske vlade izjaviti, katere sicer ne morem postaviti v popolno svetlobo, a vsaj jasno jo morem omeniti in označiti. Francija je svoboda vse, da prepereci vojno na Balkanu. Ko je pa vojna izbruhnila, je Francija vse storila, da se je na Balkan omejevala. Od začetka sem smo se udeleževali z veseljem razgovorov med evropskimi velevlastmi; vedno smo in še sodimo, da je mogoče sedanje težkoče le s sporazumno skupno akcijo rešiti. Razgovarjali smo se samoo sebe imevno v popolnem sporazumu z našimi prijatelji in zavezniki (Anglijo in Rusijo) in jih bomo le sporazumno z njimi nadaljevali. V diplomatičnih dogovorih smo si vedno vnaprej zagotovili soglasje Anglije in Rusije.

Dolgo časa smo se bali, da nastanejo na Balkanu težave. Že junija meseca smo razpravljali z Rusijo vse možnosti, ki lahko za Evropo prealjšje na Balkanu nastanejo. Rusija je zagotovila, da ostane zvesta načelu status quo. Mir pa je bil v vedno večji nevarnosti radi podaljšane turško-laške vojne in radi izgredev ob črnogorski meji, v Macedoniji in v Albaniji in ker je Turčija izvedbo preosnov zavlačevala.

Glede na nevaren položaj je Francija smatrala potrebno, da je v Sofiji, Belgradu, Atenah in v Cetinju svetovala mir in

Ona pa je vzdihovala. Kako bi vedela in znala kaj takega! Kdaj je bilo to, ko se je učila odštevanje? Pred tridesetimi leti.

Vendar se je Manjička polagoma naučila »čitati tiskano« in je na nekak način razlagala odštevanje. Pogovarjem se ni šla predstaviti. Zgodelo se je tako, da se je vsem predstavila zanjo Hivirja. Pa tudi pogovarjev nekako ni bilo. Nihče se ni zanimal zanjo. Hivirja je šla k popu, »očetu«, ter mu povedala, da je prišla nova učiteljica.

»Ali že poučuje?« je vprašal »oče«.

»Poučuje. Čudni ljudje so to!«

In Hivirja je povedala vse, kar je bila videla, omenila rezki ton, s katerim govori hči z materjo, čudne, drage reči, ki jih ne moreta prav nikamor porabiti, da mati pogostem joka, a hčerka da sedi po cele ure nepremično na enem in istem mestu, da sta zelo siromašni, da sploh nimate ničesar. Oče je rekel:

»Bog ž njima! Ni lepo, da ne prideta k meni, k duhovniku, a navsezadnje — to je njuna stvar. Bom že prišel učiti verouk, pa se bom seznanil.«

Hivirja se je oglasila domov grede tudi pri starešini in še njemu povedala vse, kakor pri popu. Starešina pa je rekel:

»Saj so vse take tako čudne, kaj pa mene briga! Naj živita zase, jaz bom pa

priporočila Turčiji, naj preosnove na Balkanu izvede. Septembra je Francija razpravljala s svojimi prijateljicami in zaveznicami, kako zagotoviti skupen dogovor, a Bulgarija, Srbija in Grška ter Turčija so 30. septembra, oziroma 1. oktobra mobilizirale. S Sazonovom se je dogovoril, da se skrajno nastopi za mir. Formula status quo, ki je danes zastarela, je velevlasti predložila, a po nesreči je Carigrada napovedala Turčiji vojno tisti dan, ko je posredovala Avstrija. Upali smo le še, da se vojna po času in ozemlju omeji.

Kar se tiče nadaljnega postopanja, sijo najprej skrbeli za to, da se nobena velevlast ne bi poizkušala okoristiti z dogodki na Balkanu in smo tako ugotovili, da nobena ne namerava razširiti svojega teritorija na Balkan. Francija kot glavni upnik Turčije svojih gospodarskih interesov ne opusti in bo potrebno določiti, koliko turškega javnega dolga prevzamejo balkanske države, katere bodo zasedeni teritorij najbrž anektirale. Velevlasti že zdaj razmotrivajo, kako naj bi se to vprašanje rešilo. Balkanske države so o tem že obveščene. Velevlasti so se dozda tudi sporazumele, da vojaške operacije ne tvorijo dovršenih dejstev a so tudi zagotovile, da nobena ne stori kakega posebnega koraka na svojo roko ter se ne vplete tako daleč, da bi ne mogla potem več nazaj. To je najboljša garancija za evropski mir.

Pomirljivo zvenijo besede Poincaréjeve. Na konferenci naj se zravnajo vsa vprašanja gledé Balkana. To mnenje je srečno prodrlo. Konferenca pa naj da Balkanskim Slovanom, kar jim gre!

Goriški mestni svet.

Goriški mestni svet je imel sejo v četrtek zvečer.

Na dnevnem redu sta bili dve važni točki:

1. Dodatek kreditu za redno vzdrževanje reatke v Gorici in za potrebne mobilije na tem zavodu. Poročal je dr. Ceščuti: Deželni šolski svet je opozoril municij na potrebo raznih del na realki in za nabavo novih mobilij. Občinski ekonomat je uvidel, da so dela za redno vzdrževanje neobhodno potrebna, ali ni mogel nakupiti novih peči in novih tabel, ker so bili troški preveliki in jih ni bilo mogoče kriti z dovoljenim kreditom za to šolo. Stroškov za peči bi bilo 2160 K, za table 3080 K; slednji znesek bi se dal morda znižati na 1840 K, ako bi se hotelo ceneje table kupiti. Ker za te zneske ni kritja, predlaga, da se dovolita potrebna dodatna kredita K 2160 in K 3080, oziroma K 1840.

Unela se je debata: Dr. Bader hoče, da se ta točka prenese na drugo sejo ter dotle še razmišlja, kako bi se svota razdelila na več obrokov. Župan pa naznani, da je dež. šolski nadzornik naprosil takojšnjo izvršitev. Inženir Pipan pravi,

tudi zase. Ti pa jima strezi, Hivirja, ker je to služba tvoja.

Hivirja se je razgovarjala še z mnogimi drugimi kmeti in ženskami. Večina je bila tega mnenja, da sta to najbrž kaki nesrečnici in da v mestu nista mogli živeti, pa da sta prišli tu-sem. Kar se tiče graščaka, je bil to človek, ki je živl edino nole dvema stvarima: reji in gojenju prašičev in lovu na okoliške volkove, na katere je prirejal včasih veliko gonjo. Ko so mu pa povedali (oče mu je povedal), da je prišla nova učiteljica, se je začudil in vprašal:

»Kako? Ali je prejšnja odšla?«

»Umrla je že v avgustu« je odgovoril oče.

»Ali je mogoče? Kaj poveste, prosim vas! Jaz pa nisem niti vedel. Ah, oče, pozabil sem vam celo povedati, kakšnega imenitnega mrjasca so mi poslali iz Pešte! Krasen je! Oj, zdaj bo pri nas novega plemena! Ali boste poslali svojo prasico? A od česa je umrla?«

»Od sušice, se mi zdi... Krasno dek-le je bilo to, krotko, udano svojemu delu... Dobro, jaz sem pri volji, ako nimate vi ničesar nasproti...«

»A o čem govorite?«

»O svinji kajpada. Rad bi zaredil do-bro plemo, A kako — ali je debelo:«

(Pride še.)

da bo glasoval za troške za peči. Kurš en omenja, da mu je rekel ravnatelj, da ni treba menjati vseh peči, marveč polovico. Ali treba je novih tabel. Dr. Pinavčig predlaga, naj se dovolijo zneski za najnujnejša dela. Dr. Venier predlaga 2000 K za peči in table. Pogleda pa naj se tudi v pogodbo, če je vezan municij na preskrbo didaktičnega sredstva, tabel.

Predlog se sprejme.

Druga važna točka je bila: Razširjenje predilnice v Stračicah. Župan naznani, da hoče družba, h kateri spada tudi predilnica v Stračicah v Gorici, sezidati nove tvornice ter da je v tem oziru že v zvezi z nekimi občinami v Furlaniji, kjer naj bi se postavile nove tvornice. Raditega se je municij obrnil na družbo s predlogom, naj se nove tvornice zgradijo v Gorici poleg že obstoječih v Stračicah. Radi tega je prišlo do pogovorov in predlagov: da občina prevzame potrebne troške za potrebne predelave v zadnjem delu ulice Luigia in hudournika Korna; to so potrebna dela, da se morejo tam zemljišča porabiti za nove zgradbe. Stalo bi to 120.000 K. Potem se zahteva popolna oprostitev od občinskih doklad za 10 let in reduciranje na samih 25% doklad za tem sledečih 10 let. Pripominja, da od druge strani je dobila družba ponudbo, da jej občina da vsa potrebna zemljišča zastonj in jednake oprostitve in olajšave gledé doklad. (Zemljišče v Stračicah, kjer bi stale nove zgradbe, je last predilnice.) Potem se je doseglo znižanje prvotnih zahtev družbe.

Unela se je debata, v kateri je Pipan predlagal, naj se take oprostitve in olajšave dajo vsem sličnim novim podjetjem v občini. Dr. Pinavčig je predlagal, naj se Pipanov predlog glasi le na priporočilo; da se le priporočajo oprostitve oziroma olajšave. Predlog o priporočilu se sprejme.

Potem se glasuje o županovem predlogu. Dr. Bader predlaga, naj bo prispevka v denarju 40.000 K. Govori se proti in za. Sprejme pa se:

1. Občina goriškega mesta dovoljuje družbi popolno oprostitev od občinskih doklad skozi 15 let, toliko gledé tvornice kolikor delavskih hiš, z ozirom na hišnonajemniški davek, ki se zgradijo od 1913 do konca 1915.

2. znižanje na 20% za dobo od 1914 do konca 1928. občinske doklade na obrtni davek.

3. prispevka v denarju največ do 40.000 K gledena troške za predelave ulice Luigia in hudournika Korna. Prispevek se izplačuje po končanem delu v letnih obrokih skozi 10 let z obrestmi 4%.

Seja je bila tudi včeraj. Razpravljali so mestni proračun 1913. O tem prihodnjič.

Vojna na Balkanu.

Balkanska zveza edina.

Belgrad, 6. decembra. (Oficelno.) Z oziroma na vesti tujih listov, katere se namenoma razširjajo, da bo namreč povodom ugotovitve meja osvojenega ozemlja ta ali ona država prikrajšana, se konstatira, da ni nobenega razloga se česati, ker je balkanska zveza trdna in odkrita ter bo razdelitev osvojenih zemlja pravična.

Bulgarski uradni glas o solidarnosti Balkanske zveze.

Sofija, 6. decembra. »Mir« piše: Mirovna pogajanja se bodo vodila skupno od vseh balkanskih zaveznikov, in okolnost, da Grčija premirja ni podpisala, situacije nič ne izpreminja. Balkanski zavezniki vedo, da je njihova moč v njihovi edinstvi in se ne bodo dali zapeljati po nobenem polzkusu, da bi se dali oslabiliti.

Grčija dela sporazumno s svojimi zaveznicami.

London, 6. decembra. »Times« poroča iz Londona, da je glasom oficelnega

komunikeja, ki se je pravkar objavil (5. t. m.), Grčija odklonila podpisati premirje s Turčijo v popolnem sporazumu z zveznimi balkanskimi državami.

Predlog Rusije glede Albanije.

Pariz, 6. decembra. V odseku za zunanje zadeve se je po Poincaréjevem govoru doznanlo, da je stavila Rusija velevlastem sledeči predlog glede Albanije:

1. Albanija ostane pod turško suvereniteto.

2. Velevlasti izjavijo nevdoumno, da niso v Albaniji nič interesirane.

3. Srbiji se zagotovi nevtralnno albanško pristanišče in železniška zveza, katera se Srbiji odstopi v komercialno uporabo.

Balkanska zveza in Evropa.

bolgarski vladni organ »Mir« piše: »Z ozirom na položaj na Vzhodu in z ozirom na dejstvo, da so na Balkanu zainteresirane več ali manj ves evropske velevlasti, je balkanska zveza hotela varovati ugled velevlasti in je zato še pred zavzetjem Dardanel in Carigrada sklenila premirje s Turčijo. S tem je balkanska zveza pokazala svojo dobro voljo in tudi znatno zboljšala mednarodno situacijo. Upamo torej, da bodo tudi velevlasti varovale našo čast in naš ugled in nam šle pri rešitvi balkanskega problema pošteno na roko.«

Program mirovne konference.

London 6. Kakor poročajo listi, se bodo delegati pri mirovni konferenci pogajali najprvo o novih mejah Turčije, na to pa o razdelitvi osvobojenega ozemlja. Pri razdelitvi Turki seveda nimajo ničesar opraviti in nade je dovolj, da ostane vse, kakor so se zavezniki že prej dogovorili.

Mirovna pogajanja bodo trajala k večjemu 25 dni in če se tekom dobe ne bode dalo doseči sporazuma, se prične zopet z vojnimi operacijami.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Zmaga parlamenta nad vlado.

Lunaj 5. — Nasprotje med vlado in parlamentom radi predloge o vojni suzbi se je bilo tekom današnjega dneva tako poostriilo, da so splošno pričakovali zaključitve zbornice in uvedanja § 14.

Vlada je odklonila vse izpreminjevalne predloge, celo one vladnih strank in je poudarjala, da se mora na Avstrijskem skleniti zakon, enakoglasno v Budimpešti. (Na Ogrskem so namreč sprejeti vladno predlogo meni ni zebi nič. — Ured.) Sicer pa je nepokorni zbornici grozila s § 14.

Obstrukcija pa, ki so jo moralno podpirale vse stranke, se je pokazala močnejšo nego je vlada. Nocoj je grof Stürgkh vendar popustil. Izpremenili so namreč § 1 tako, da vsebuje sedaj izrecno določilo, da se sme izvajati zakon samo v slučaju, če grozi ali pa izbruhne vojna. Tudi § 4 je bil nekoliko izpremenjen. Druga določila, ki so tudi še prestroga, pa naj ublažijo posebne odredbe.

Poslanska zbornica. — Plenum zbornice je opravil s prvim čitanjem službene pragmatike, kakor je prišla iz gosposke zbornice, v nekoliko minutah. Uradniški odsek se je že posvetoval.

Drugi predmet, o katerem je zbornica razpravljala, je predloga za podporne prispevke rodovinom pozvanih rezervistov. Ta razprava je že tako uspela, da bodo pri prihodnji seji govorili samo še generalni govorniki.

Na mizi državne zbornice leži tudi predloga o kontingentu rekrutov. Obrambni odsek je pri delu, da pripravi in pokaže vladno predlogo o dostavi vozil in pripravljenosti voznikov za slučaj vojne.

Slika o jugoslovanskih razmerah je podal posl. dr. Smoldak a. Znanó je, da je bil občinski zastop splitski razpuščen radi manifestacije za balkanske Jugoslovane, pri kateri je govoril župan Katalinič zelo ognjevito in baže podpihovaino. Policijski komisar Persich je ovažil nato župana Kataliniča in ga je obdolžil velevlasti, ali pokazalo se je, da Katalinič ni nič zakrivil in so preiskavo proti Kataliniču sedaj ustavili, o ost se je obnija proti Persichu, ki ga Katalinič toči radi zločina obrekovanja.

Smodlakovo opisovanje dogodkov je vzbudilo veliko pozornosti, ker je pokazalo, kako delajo na jugu s polno paro, da prikažejo Jugoslovane kot veleizdajalce in upornike.

Inozemstvo.

Albansko ministerstvo. — Že imajo ministerstvo. Prvi albanski kabinet se je sestavil takole: Izmail Kemal beg je predsednik in minister za zunanje zadeve. Nadalje je monsignor Bačori podpredsednik brez portfelja, minister za vojno je Mehmed paš, za notranje zadeve Mufid beg, za finance Abdi beg, za pravosodje Peter Poga, za nauk Gorakuki, za javna dela Midhat beg, za pošto in telegraf Lefsoni in za trgovino in poljedelstvo Pandelicali. — V kabinetu je pet mohamedanov, troje pravoslavnikov in dvoje katoličanov.

Razven ministerstva je bil imenovan zbor osemnajstih, katerim bode predsedoval Čejnet beg iz Peči (Ipek). Za poveljnika narodne straže (milice) sta bila imenovana Riza beg in Isa Boljetinac.

Darovi.

Za rudeči križ Balkanskih slov. ranjencev prejel J. Kopač od 23. 11. do 7. 12. 1912. Koren Anton, Gorica, zbirka K 63'95, Uprava Novega Časa La zbirka K 146, Uprava Novega Časa IIa. zbirka K 28'24, Duša Andrej, Gorica K 4, Kodré Iv., župnik, Sv. Križ K 10, Simčič Anton, Gorica 40 vin., Kofol M., Čepovan, zbirka K 57, Županstvo Vrtovin, zbirka K 59'64, Torkar Julka in gospa Potočnik p. nač. so-proga, Podbrdo nabrale K 120, Dekliška Marijina Družba, Gorica K 30, Šuligoj Lucija, Gorica 30 vin., Fon Anton, klobučar, Gorica, zbirka K 34'26, Koprč J., Gorica K 20, Mavrič Jožef, Šmihel 50 vin., Prodajalna Kat. Tisk. Društva, Gorica K 11'12, Novak Marica, Kostanjevica 40 vin., Leščak Mici, Gorica K 2, Kovačič Ivan, župnik, Podmelc K 14, Kovačič Ivan, Mohorjani zložili K 6, Županstvo Vojšćica, zbirka K 55, Bone Ivanka, zbirka K 5'40, Čermelj Andrej, Gorica K 1, Kutin Josip, Gorica, zbirka K 5'10, Šuligoj J., urar, Gorica K 8, Savnič L., Gorica K 11'40, Ivančič & Kurinčič, Gorica, zbirka K 8'90, Zajec C., Gorica 40 vin., Gabrščekova trgovina, Tu, Gosp. ul., zbirka K 14'02, Jeretič Anton, trg. Gorica, zbirka K 21'08, Rolih Anton, Gorica, zbirka K 20'10, Hribar Teodor, Gorica K 5, Kuštrin Anton, Gorica, zbirka K 8'40, Županstvo, Bukovo, zbirka K 30, Turk M., brivec, Tu, La zbirka K 13'55, Vovk Josip, Dobravlje K 1, Valentinčič Štefan, kurat, Gabrije, zbirka K 25, Ferfila Franjo, rav. Gorica K 20, Karol Drašček, zbirka v prodajalnah K 134'92, Štandrevž, zbirka po č. g. kuratu K 94, Kerševan Vada, Černiče, zbirka K 43'17, Gašperin Albin, Imenje 20 vin., Amalija Velikonja, Gorica K 1, Županstvo Medana K 100, Likar Ladislav, naduč. Št. Ferjan, zbirka K 120, Likar Ladislav za Dol. in Gor. Cerovo, zbirka K 75'90, Štrukelj F., Šmihelj pri Šempasu K 5, Dr. Kobal, IIa zbirka »M. Družbe«, Gorica K 7, S. Gregorčič, vikar, Avče K 50, Leban Albin, kur., Gor. Tribuša zbirka K 190, Županstvo Solkan K 100, Jug Tomaž, naduč., v p. Solkan K 2, Županstvo Zgonik K 15, Makovec Marija 20 vin., Batič Valentin, kurat, Livek, zbirka K 7, Likar Ladislav, zbirka K 100, Kurinčič Ivan, kurat, Medana K 8, Leban Franc, vlad. svetnik K 3, Podobnik Ivan, vikar, Gradno K 10, Kumar Ludvig, župnik, Biljana K 6, Dr. Anton Breclj, Tu K 10, Županstvo Kopriva K 39, Milanič Josip, kurat, Marijino Celje, zbirka K 21'90, Županstvo Tomaj K 204'30, Urbančič Adolf, mesar, Tu, zbirka K 58'30, Godnič Josip, kurat, Ograr, zbirka K 106, Lenardič Anton, mešar, Kojsko 60 vin.

Za božičnico na Blančah se je nabralo pri F. K 8'40.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Neimenovan št. 7 za december 5 K. — Neimenovana gospa št. 1 za dec. 2 K. — Al. Bajec, c. kr. vad. učitelj v Gorici, najdenino za prstan 3 K. — Jos. Rakovšček, učitelj pri sv. Luciji 3 K. (članarina). — Na račun mesečnine je prišlo 322'28 K in 50 kg krompirja. — A. Mozetič v Gorici je dal en sod kislega zelja. — A. Urbančič, mesar v Gorici, popust 0'17 K. — Prisrčna hvata vsem darovalcem!

Domache vesti.

Predavanje v sredo 11. t. m. — V sredo 11. t. m. bo predaval g. prof. Ferdinand Seidl: »Geološki izprehodi po goriški okolici«. Predavanje bo opremljeno s slikami in skioptikom.

V soboto 14. t. m. bo predaval g. dr. K. Ozvald o bistvu in vzgojnem pomenu sugestije.

Zimski šport! — Na Gorenjskem je nastopno ugodno vreme za zimski šport. Urauna vremenska poročila bodo dohajala redno tudi v Gorico in jih bode Deželna zveza za tujski promet v Gorici razglasila tedensko v konfekcijskih trgovinah J. Medved in I. Steiner. Ravnotako se bodo naznanjali posebni športni vlaki, keuar bodo vozili.

Kakor lansko leto, izdaja c. kr. državno ravnateljstvo v Trstu tudi letos posebne zimsko-sportne vozne listke po znižani ceni članom Planinskih društev in nekaterim drugim športnim društvom. Te vozne listke, ki veljajo od sobote ali dneva pred praznikom računeno za 5 dni, oddaja po znižani ceni izključno le Deželna zveza za tujski promet v pisarni načelnika dr. D. Treo, odvetnika v Gorici, Trgovski dom proti izkaznici s fotografijo. Tu se dobé tudi daljna pojasnila.

Zimski šport. — Uradno poročilo iz Bohinja dne 7. 12. 1912: Temperatura: — 10 C. Vreme: jasno. Sankanje: prav dobro. Vožnja na saneh s konji: prav dobro. S skiji: povsod.

V pokoj je stopil okrajni sodnik Dr. D. Ziegler v Gorici ter se upisal med odvetniške kandidate.

Za telovadnega učitelja na tukajšnji realki je imenovan nadporočnik 12. domobranskega polka Ladislav Prusa.

Predavanje prof. F. Seidla se bo vršilo prihodnje sredo 11. t. m. ob običajni uri. Predavatelj namerava (opiraje se na današnja prometna sredstva) raztegniti napovedane geološke izprehode iz Gorice na eni strani doli do Adrije, na drugi do naših alpskih velikov, Triglava in Mangartia. Lepe, barvaste skioptičke slike bodo poslušalcem pred oči pričarale značilne krajine naše dežele po njih vnanjosti; posebno, v velikem merilu zvršene podobe, pokažejo pa njih notranjo ali geološko zgradbo. Snov temu predavanju je v dveh ozirih ugodno izbrana: zajeta je iz modernega prirodopisja in nanaša se na našo ožjo domovino, ki jo slavimo, da je lepa, pa jo le premalo poznamo.

Občni zbor goriške podružnice Sl. Pl. Dr. se bo vršil dne 10. decembra 1912. ob 8. uri zvečer v zgornjih prostorih kavarne »Central« v Gorici. Vabljeni so vsi društveni člani in prijatelji planinstva.

Miklavžev večer za velike otroke v nedeljo zvečer pri Jelenu. Vstopnina 60 vin. za osebo, za ples posebej 1 krono.

Darila kolekovanja z narodnim kolekom se sprejema od 10.—12. in od 5. popoldne naprej v dvorani pri Jelenu; za drugje puščena darila ne jamči odbor. Na veselo svidenje! Miklavž.

G. S. M. — Vslad Miklavževega večera odpade običajna plesna vaja, ki bi se imela vršiti jutri popoldne.

»Goriška Slovenska Mladina«. — Opozarjamo na naš Miklavžev večer. Na vspeh so: orkestralne točke vojaške godbe komični in pevski nastopi, veličastna živa slika, prihod Miklavža s sijajnim spremstvom, razdelitev daril ter ples ob zvokih vojaškega orkestra. — Med vspehrednimi točkami bodo kratkočasile udeležence razne ljubeznive prikazni, podrobneje na Miklavževem večeru! — Na svidenje!

Sunil ga je, da je padel na tla, v neki gostilni 26 letni Anton Gregorčič iz Braniče nekega človeka; ta je padel na tla in potem umrl. Storičca so pripeljali v goriške zapore.

I. oddelek Sokolske godbe iz Prvačine daruje K 6'52 od nastopa dne 17. 11. 12. od odseka Sokola iz Lokavca in Sokola iz Dornberga od dne 24. 11. 12. skupno od dne 23. 6. 12. K 54'44 v. Nadejati se je, da ta oddelek bo stalno napredoval in pride do dobre opore družbi sv. C. in M. — Tem potom se zahvaljujemo vsem bratškim društvom, čitalnicam, mladeničem, za naklonjenost, katero so nam izkazali v letošnjem poletju. Obljubujemo tudi v bodoče postrežbo v zadovoljnost. — Za I. oddelek Sok. godbe v Prvačini: Ivan Gregorič, vodja.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne boste odprti v Gorici lekarni Glubich-Tromba. V teh dveh lekarnah bo tudi po-nočna služba v času od 8. do 15. t. m.

Domača politika.

»Novi Cas« ne more dati miru, vedno urega in se začenja, prav nepružno listu, ki ima križ na svojem ceju. Sedaj pišari o »liberalnem gospodarstvu« ter se je zakadil v svoj krcanski ljubezni do ožnjega v g. k. v Kanau. Svoj čas mu je uopacila podjetnost g. k.; sedaj je pa ta g. k. »liberalac« in spet »liberalac«. Tako zaletavanje v osebo v nesreči je grdo, kaj takega more storiti le take baže list kakorsen je »Novi Cas.« — Ali vsaka hudobija se maščuje. Saj so te dni klerikalci v Gorici menda dosti čutili maščevanje za izvestno gonjo. Ne plača vsako »soboto Bog ali plača pa! — Naj »Novi Cas« pogleda okoli sebe in naj piše rajše o klerikalnem gospodarstvu in klerikalnih županilih, izmed katerih komu očita, da je pohrustal kar 8000 K! Le pred svojim pragom, tam je dosti nesnage. Cerkljanski dekan Knavs je rekel, da mora biti S. L. S. čista, torej znamenje, da ni. Torej, čistite jo Novičasariji, druge ljudi pa pustite v miru!

Samo Furlane je videl na trgu sv. Andreja v ponedeljek v Gorici laški naš »Corriere«. Pripovedoval je, kako so trumoma prišli v Gorico na trg in tu je bilo vse živo furlansko. »Corriere« je najbrže bolelo dejstvo, da se je v ponedeljek v Gorici slišal skoro samo slovenski govor pa si je potolazil svoje ranjeno srce s farbarijo o Furlanilih. Samega sebe vara; znamenje, da gre rapidno dol s furlanstvom Gorice. Če bi ne bilo Slovencev na trg, bi lahko hitro prešteli tiste redke Furlane, ki so prišli v Gorico. Naj praša »Corriere« po prodajalnah in gostilnah ter pri prodajalcih na stojnicah, pa izve, kako malo je bila v rabi furlanščina v ponedeljek na trg sv. Andreja!

Narodna obramba.

Društvo »Branibor« v Ljubljani naznanja svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom, ki se bo vršil dne 16. decembra 1912 ob 8. uri zvečer v restavraciji pri Zlatorogu.

Na razglednicé, ki jih je založila Ciril Metodova družba za božič in za navadno uporabo, opozarjamo ponovno in se nadejamo, da se oglasi toliko odjemalcev, kolikor je teh razglednic v zalogi — še pred božičem.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi še precejšnje število svojih koledarjev za l. 1913. Tudi ti morajo med naše ljudi! Prosimo vse C. M. podružnice, da poiščejo odjemalcev v svojem delokrogu. Ako razpeča družba še ostale koledarje vestnike, dobila bo zanje precej denarja, vsak koledar pa bi bil obenem buditelj slovenske zavesti vsepovsod, kjer bi prišel v roke poštenih Slovencev.

Književnost.

Omladina, glasilo narodno-radikalnega dijaštva, prinaša v svoji 7. in 8. številki tole vsebino: Nekaj bilance. — A. Ogris: Verstvo in narodni radikalizem. (Referat IV. narodno-radikalnega shoda). — J. Sajovic: Bistvo in pomen narodnosti s posebnim ozirom na Slovence in narodno-radikalno strujo. (Referat IV. nar. rad. shoda.) — Maske in profili. XIII. A. Ogris: Fedor Sologub. — Hugh Elliot: O neovitalizmu. — Balkanski konflikt. — IV. narodno-radikalni shod. — IX. občni zbor »Prosvete«. — Obrambna razstava. — J. Vrchlický. — Trdina: Sprehod v Belo Krajino. — »Dijaške vžigalice«. — Polemika. Slovensko dijaštvo. — Književnost in umetnost. — Razno.

Vsem dobrim. Napisal Jožef Ribičič. Izdalo in založilo »Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta.« Natisnila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena 1 K 50 v, s poštnino 16 v več.

Dve novi knjigi. — Dnevnik »Edinost« v Trstu je izdal in založil dve novi knjigi: Jug. Historičen roman. Spisal Prokop Chochofoušek. Poslovenil H. V. — Cena K 3. — Vitez iz Rdeče hiše. (Le Chevalier de Maison rouge). I. nan iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50. — Priporočamo.

DOPISI.

Iz sežanskega okraja.

Iz Sežane. — V nedeljo 7. t. m. uprizori klub dramatičnih diletantov igro »Sin«, spisal E. Gangl. Začetek ob 7^{1/2} v dvorani hotela »pri treh kronah«. Nadejamo se obilne udeležbe.

Iz goriške okolice.

Iz Frvačine. (Smrtna kosa.) — Dne 1. t. m. je preminula v cvetu svojega življenja vzorna in marljiva čebelica na Sokolskem polju, Sofija Furlani. Koliko se je ona trudila ob priliki zgradbe Sok. Doma, kakor tudi ob ob otvoritvi istega, ve društvo povedati. Njeno vzorno delovanje plačali smo ji s tem, da smo ji izkazali zadnjo čast! Bratje iz Dornberga Dornberg-Zalošče, Gradišča in domači Sokol s Sokolicami na čelu Sok. godba, nad 100 bratov. Brat prvaški starosta poslovil se je pri odprtem grobu, da je bilo sleherno oko solzno. Sofija, počivaj v prezgodnjem grobu sladko.

Razne vesti.

Rusija je mobilizirala vsega skupaj baje 18 korov. Dosti vojaštva ima tudi ob turško-perzijski meji.

Ustrejen je bil 5. t. m. neki vojak 61. infant. polka, ker je hotel razstreliti smodnišnico v Temešvanu baje za plačilo 20.000 K. Z druge strani se poroča, da je ta vest izmišljena.

Kubelika bojkotirajo v Gradcu. — Velik češki violinist ima prirediti v Gradcu koncert na dan 10. t. m. »Südmarch« je izdala oklic, naj se graški meščani gledé na sedanji politični položaj ne udeležijo koncerta Čeha Kubelika. Tako daleč sega nemško sovraštvo do Slovanov!

Srbska bomba v vlaklu Ljubljana — Dunaj! — Dunaj, 6. decembra. Iz Gradca se brzojavlja dunajskim listom: V osebne vlaku Ljubljana — Dunaj, bi se bila kmalu pripetila strašna nesreča. V Celju so našli na hodniku nekega vagona dinamitno bombo, ki je bila čisto montirana in bi bila brezdvorna ne le razgnala vlak, ampak poškodovala tudi celo progo. Bombo so previdno spravili na policijo in pozneje aretirali nekega sumljivega moža v kmečki obleki, ki je bil v Štorah naglo skočil v voza in se hotel odpeljati z nasprotnim vlakom nazaj v Celje. Mož so oddali okrajni sodniji. Mož mora biti srbski četaš. Bomba, katero so našli v osebne vlaku Trst — Dunaj, se je na policiji izkazala kot navaden električni aparat in »sumljivega« moža so že izpustili na svobodo.

Po vseh srbskih bolnicah v Belemgradu je sedaj okoli 850 ranjencev. V Bitolju in Skoplju jih je še nekaj, tako da je vse skupaj okoli 10.000.

Smrt pod plazom. — Iz Gor. Dravograda poročajo, da sta dva lovca trgovec Manhart in njegov prijatelj Nusbaumer prišla na lovu pod plaz, ki ju je zajel in usmrtil.

Eksplodizija se je pripetila v rudokopu Neurode, kakor poročajo iz Vratislava; 18 oseb je zakopanih. Sedaj vlečejo trupla iz rudokopa.

Kolera v Carigradu. — Včeraj je bilo v Carigradu zopet 54 slučajev kolere; 24 oseb je umrlo.

Dalje na peti strani.

Za naše vojake ob meji.

V teh resnih časih se obračamo na dobre žene in deklice naših krajev in trkamo na njihova usmiljena srca, da se radodarno spomnijo naših vojakov, katere kliče vojaška dolžnost na meje naše domovine v tem zimskem mrazu.

Kako prav bi jim prišla toplejša obleka kakor: nogovice, spodnja obleka, zapestnice, pa tudi čaj, čokolada, sladkor, tobak, kar se vse hvaležno sprejme.

Blagohotne pošiljatve naj se naslovijo na **me**, ali pa tudi na grofico Irma Serenyi v Gorici, Via Usina, Villa Flori.

Baroninja Marija Bianchi v Rubijah.

Kralj Peter v bolnišnicah.

V Skoplju in v Vranji je za časa svojega tamkajšnjega bivanja obiskoval srbski kralj Peter vse ranjence. Tako tudi sedaj v Beogradu. Vsakdanji posebi bolnišnic so postali mejni in princenji omenjeni bolnišnici. Stara ognjena narovna kri Karagorgjevska se ne zatajuje ne v kralju Peteru ne v prestolonasledniku Aleksandru. Kraljevic Aleksander se je v srbskih bolnišnicah pri kumpanovih prabroju in urvu naprej, ko so okoli njega padali vojaki in onirji. Kralj Peter je drugi dan po svojem prihodu v Skoplje se vozil v obprijetih po mestu brez vsake varnostne oprede in vendar je bilo Skoplje site zavzeto mesto in v njem pomno ranjavov in turkov.

V navadni vojaški obleki je odšel iz Beograda na vojisce, v isti priprosti obleki je imel siavnosten uho v Skoplje, v isti se je vrnil v Beograd. Sedaj primaja v bolnišnicah: k vsakemu bolniku stopi, z vsakim govori. Kot da bi govoril prijatelj s prijateljem. Pa tudi srbskim vojakom se zai povsem naravno in razumljivo samo po sebi, da prihaja »Cica Pera« k njim na obisk. Lepo govori z njimi o njihovem domu, o bojih. Kralj vprasa: Ali se misli plašiti? Junak: A, kdo se plaši, ko čuje naše topove v bližini. Kralj: Pa ne bi šel zopet v boj? Vojak: Bi se, bogami! Ko ozaravam, odidem. Mno je kralju pri srcu, mno vojaku. Srbska duša čuti velike današnje trenutke. Kralj: Ali veš, kako čudežno smo se borili pri Bitolju? in skoro vse topove smo jim pobrali. Vse to je sedaj naše. Vojak ponavlja: naše, naše.

Ranjenci hvalijo kralju postrežnice in zdravniške in zdravniki hvalijo ranjence. Zadovoljnost kraljuje v bolniški dvorani....

Tam zadej čitajo časnike pa sprašujejo kralja, kaj bo. Kralj odgovarja pa pogladi ranjenega junaka: Nikar se ne boj, vse bo dobro in prav.... Kralj obdaruje ranjence, kraljičina jim deli darove, meščani jim pošiljajo darove. Enoten duh jih družijo, ljubezen domovinska gori v njihovih srcih; odtod zadovoljnost; nikomur ni žal žrtev, vsak govori in misli: Dobro je bilo vse doslej; samo da tudi skončča vse dobro. — (Iz dopisa iz Beograda v R. Novem Listu.)

Poslednji carigradski car.

Konstantin Paleolog je bil poslednji car carigradski. Bizant je prešel v roke Osmanov po veliki bitki, v kateri je padel Konstantin.

V mestu Misthra, »čudežu Moreje«, je živel Konstantin kot visokoizobražen knez, ko mu je dne 6. januarja 1449. došla vest o smrti brata Ivana in poziv na prestol. Takratni položaj bizantskega carstva je bil žalosten. Carigrad je bil res še vedno najlepše krščansko mesto, akopprav je bil izgubil okoli 300.000 prebivalcev. Do takrat se je Carigrad ubranil vseh napadov, izvzemši naskok Križarjev leta 1204.; ki so ga zavzeli. Ali grški car je imel poleg Carigrada samo še Mesembrijo in Anhalos na Črnem morju in Penritos na Propontidi. Iz predmestja svojega prestolnice je mogel videti sultanove vojake. Sultan je bil takrat že od 1451. leta Mohamed II., strašen tiran, bil je mlad, imel je komaj 21 let. Izobražen pa je bil in govoril je 5 jezikov, zgradil je več lepih mošej. Bil je hraber vojskovodja in izvrsten

diplomat, pa tudi despot brez srca, ki si je izmišljal muke, kakoršne si je sploh težko misliti. Svojega najmlajšega brata je dal takoj, ko je sedel na prestol, umoriti. Dal si je v glavo, da mora on zavzeti Carigrad. Opetovano je citiral prerokove besede: »Vi zavzamete Carigrad. Srečen knez, srečna vojska, ki to izvrši.« Te besede se čitajo še dandanašnji na neki mramornati plošči velike mošeje, katero je postavil Mohamed II. na razvalinah cerkve apostolov.

Takoj ko je novi grški car skozi zlata vrata prišel v Bizant, tak je bil običaj, je začel utrjevati mesto. Kajti še na dan svojega svečanega prihoda v mesto, ko je jahal drago oblečen po ulicah in so pred njim nosili križe, je videl med množico porogljive obraze. Množica mu je zamerila, da je opustil radi varčevanja tradicionalne svečanosti ob taki priliki in še bolj, ker je delal za združenje grške in rimske cerkve. Veliki admiral Notaras se je zaklel, da rajše vidi sultanov turban nego klobuk papeževega legata. Duhovniki in velikaši so debatirali v teh težkih časih le o verskih vprašanjih in tako je bilo tudi ljudstvo razcepjeno radi nasprotujočih si mnenj v teh vprašanjih in tako so se vse premalo brigali za obrambo mesta. Ravnodušnost je rastla.

Turki so dobivali vedno večji pogum in tako se je zgodilo, da so oblegali mesto z 265.000 možmi s kopne strani, na morju pa je bilo 420 turških brodov, ki so blokirali Bospor. Grški car je mogel zbrati jedva 10.000 vojakov. Bogataši so skrivali denar. Konstantinu ga je manjkalo. Navdušenje na osmanski strani, v Carigradu obup....

Oblegovanje je trajalo že dva meseca. Konstantin se je boril proti sovražnim četam povsodi na čelu svoje vojske. Na predvečer, predno so udrli Turki v mesto, je šel Konstantin molit v Sofijino cerkev. Ali tisti čas, ko je ljudstvo v Carigradu molilo po cerkvah, je zaoril v turškem taboru krik veselja in navdušenja. In 29. maja 1453. je naskočila turška vojska mesto z vso svojo silo. Silne mase so navale na vrata, katera je čuval car s par stotinami vojakov. Nekaj časa je Konstantin odbijal Turke in par ur niso mogli naprej. Ali tisti čas so udrli pa skozi neka druga vrata v mesto in so napadli Konstantina za hrbtom. Konstantin je v tem boju padel sredi svojih hrabrih vojakov.

Proces Leban.

Poročali smo, v četrtek o kazenski razpravi, ki se je vršila v Rovinju proti bivšemu Puljskemu mestnemu inženirju Lebanu. Razprava je preložena, da se izvršijo še neke potrebne poizvedbe.

Inženir Leban se je delal namreč pri razpravi povsem nedolžnega in nič več ni hotel vedeti o tem, kar je v preiskavi izpovedal in priznal. Nič ni bilo ukradenega, občina ni trpela radi njega nobene škode.

Pri razpravi je bilo predloženih polno pobotnic, ki naj bi pričale o Lebanovi nedolžnosti, da je namreč vse svoje plačal in da ni občine nič oškodoval.

Državni pravdnik pa noče priznati teh kar nakrat na dan stopivših pobotnic, marveč se hoče šele prepričati, kako je s temi pobotnicami, ali so pristne ali ne in

utegne tudi poklicati za pričue one, ki so baje izdali te pobotnice.

Radi tega je bila razprava preložena. Leban je ostal še v preiskovalnem zaporu.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stano 60 vin. Ako je oglas obsenejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih za delali (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer se ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Kupi se par konj srednje velikost, prapravi za težko vožnjo. Pismene ponudbe na upravo lista. 491-1

Fotograf A. Jerkič slikal bode odslej pri slabem, temnem vremenu in tudi zvečer pri električni svetilki »Jupiter« — Senzacionalna novost, krasen umetniški efekt!

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad. 417-1

Proda se pianino v prav dobrem stanu, radi selitve, po jako nizki cenji. — Kje pove uprava lista. 492-2

MAGGI kocke
(gotova goveja juha)
po 5 vin.
so najboljše!
Varovena znamka zvezda in križcem.

Mladega in zanesljivega moža sprejme takoj večja trgovina v Gorici za razna domača dela.

Natančneje se izve v našem upravnistvu.

Nikaka utrujenost na pristnem
PALMA KAVČUKOVEM PODPETNIKU

Na novo urejena in največja trgovina z železino
EDUARDO STICSA
Gorica — Via Castello št. 19 — Gorica
Nasledniki Krainer & Co.
Priporoča vsem svojim gg. odjemalcem svojo veliko zalogo železa, kovin, kuhinjske in hišne oprave, raznovrstnega orodja za poljedelce in rokodelce, štedilnikov, peči, vlitih in železnih cevij, klosetov, pump, (črpalnic) stavbenih nositeljev (traverz), kopalnih banj in razno drugo v to stroko spadajoče blago.
CENE BREZ KONKURENCE.
494-10

Štev. 3411-12.
o. š. sv.
OGLAS.
Dela za zgradbo novega šolskega poslopja in obzidanje šolskega vrta v Kostanjevici proračunjena na 42907.57 K se oddadajo ali skupno ali vsaka vrst dela posebej; potom javne ponudbene obravnave.
Pismene ponudbe naj se predložijo do 20. decembra t. l. dopoldne.
Varščina zna: 5% gornje svote.
Potanka pojasnila se dobijo na tukajšnjem uradu ob uradnih urah.
C. kr. okrajni šolski svet
Sežana, dne 30. novembra 1912.
493-1

Hiša na prodaj

v sredini mesta — pod ugodnimi pogoji; pripravna za malo trgovino. — V njej se nahaja že več let tobakarna.
Naslov pove upravnistvo. 475-2

Slovenske igralne karte

prodaja trgovina
A. Gabršček
v Trgovnem domu
1. Primorka, 36 listkov K 1.—
2. „ „ 52 „ „ 1.50
3. Slava, 32 „ „ 0.80
Primorka nadomešča laske „tressette“.
Slava nadomešča piké ecc.
Slovenski tarok K 2.20. (Vsaka karta tarokova ima po dve sliki iz slovenskega življenja).
Karte so zdaj zares dovršeno izdelane. Ni več nikakega opravičenega razloga, da bi se jih Slovenci ne posluževali. — Dolžnost naša je, izpodriniti tuje izdelke.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpečo neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražičnimi čistil. kroglicami in grenicami.
Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.
Molle-vo Franc. žganje in sol
za ribanje života. — Bolečino olajšujoče in okrepitveno zdravilno sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 2.—
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni saloňnik, Dunaj, Taublauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofoletti.

V ulici G. Carducci (hiša Orzan) št. 17 sem odprl
ново prodajalno izgotovljenih oblek
za gospode in otroke,
različnega perila, pletenih predmetov itd. itd.
Vse po zelo nizki cenji.
Priporočam se za obilen obisk in zagotavljam cenj. odjemalcem dobro postrežbo.
Z odličnim spoštovanjem
Io. Felberbaum.

Edina izorsina
iskupna prilžnost
za trgovce in hausirarje
pošilja se tudi privatnikom.
40 do 50 metrov ostankov le 16 kron.
Fianela za srajce in bluze.
Barhent (forštanj) za obleke in bluze, modni uzori prve vrste.
Belo platno za perilo in posteljno opravo.
Oxford za moške srajce.
Pisano blago za postelje dolžina ostankov 6-15 metrov. Ostanke se garantira, da so barvodržni in brezhibni.
Izbrani ostanki, le tako in lepo blago le kron 15.—
Razpošilja se po vszetju. Za neugajajoče se vrne denar. Vsaka stranka si lahko blago izbere.
S. STEIN, tkalnica platna, Nachod na Celkem.

Ni več raztrganih podplatov

dkar so izumili najnovejšo sredstvo za impregniranje in za prihranjenje podplatov.

UCIL.

Ucil odpira novi čas, čas prerorenja podplatov. Ucil omogoča 3 do 5-kratno večjo trpežnost opodplatov kakor doslej. Ucil napravi podplate nepremodljive in obvaruje pred vlažnostjo in sušo. Ucil napravi, da so podplati elastični, da se jih da lahko kovati in da kljubujejo vsaki kislini. Ucil vzdržuje čevlju več časa lepo obliko, ker ni treba tolikokrat popravljati. Ucil ni leščilo ali mast, pač pa neka impregnirana masa, ki ji ne škoduje ne zrak ne voda. Zavržimo zastarelo neskrbnost, koji so bili podvrženi podplati!

Na podplatih je cela teža našega telesa. podplat je zmiraj v dotiki s tlakom, rudi tega mora biti naša skrb ravno tako velika za podplat, kakor za kak drugi del čevlja.

Ali ste kdaj mislili na to? Ako ste inteligentni in varčni, pozdravite to novo iznajdbo z veseljem ker s tem prihranite najmanj 1/3 stroškov pri obtuvi. Ugodna prilika je posebno sedaj, ko so cene jako visoke in kor je zadržana gorških čevljarjev bila prisiljena zvišati cene še za 10%.

Ucil naraven se rodaja v stekleničah dveh vrst in sicer:

za 25 parov podplatov po K 150 za 10 parov podplatov po 80 vin.

GLAVNA ZALOGA ZA PRIMORSKO:

G. KLINC, Na Kornu št. 9 - Via Ascoli št. 18.

Išče se za povsod agente in zastopnike Pogoji jako ugodni. 480-9

Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se toplo priporoča

IGNAC MALI,

čevljarski mojster Gorica, Via Morelli št. 6.

Zaloga galoš in gamaš. Izvršujejo se tudi popravila istih. 436-4

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka v Gorici

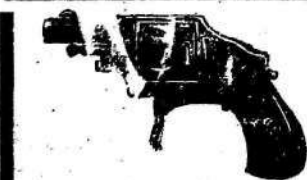
ulica Adelaide Ristori št. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Pri Batjel-u GORICA Stalna ul. 2-4

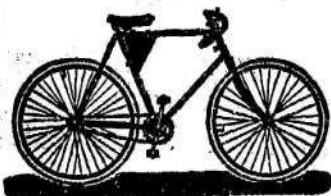
Je velika izbira dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrir. nov itd. prav po cen. Mehanična delavnica. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

Kupujte samo dvokolesa „Alfena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste boudisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Novost!

Dovipl 1912

D. R. G. M. št. 526081.

Novoletne šaljive razglednice,

ki se jih še dosedaj ni videlo. Vsaka razglednica ima svoj dovtip. Nedosegljivo, humoristično in vzbuja senzacijo. Vsaka, tudi najmanjša pošiljatev je izbrana in vsaka razglednica v zavitku.

Le mi imamo edino prodajo.

210 originalnih uzorcev proti vpošiljavi 75 vin.

25 komadov K 1-

50 1-75

100 8-

Povzetej se stane 40 vin. več.

V plačilo se sprejme znamke vseh delov sveta.

Najboljše švicarske precizne ure „Schaffhausen“ in druge raznovrstne ure zlate in srebrne. Trgovina z zlatom in srebrom, briljanti in diamanti ter optičnimi predmeti

Jakob Šuligoj,

urar c. kr. državnih železnic in zaprisežen sodni cenilec

Gorica, Gosposka ulica št. 25.

udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinnejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Millioni ljudi

je odpravilo

Kašelj

hripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

prsnimi karamelami

z znamko 3 jelke.

6100 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bonboni so jako lahko zaužitni in okusni.

Zavočki so po 20 ali 40 vin., doze po 60 vin.

Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofolletti, c. kr. dvorni dobavitelj, L. Ghibich, C. B. Pontoni, Ruggiero Kürner

A. de Gironeoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah: Jurji Hus v Vipavi, L. Kurschen v Ajelu in Maka

Kozower v Ajdovščini.

Novost!

Iščejo se prodajalci.

Habighorst & Co.

Bochum i. W. — Nemčija.

Poštni predal št. 149. S. 450-10, P. 149-4

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz istre, Dalmacije, Molfoite, Bari in Nire

na prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112

120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240

za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupecu do popolne vporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga

mila in sveč.

Cene zmerno.

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Druščka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

EN POGLED

v moj najnovejši glavni katalog s 4000 slikami vas prepriča o zmoglosti moje tvrdke in priporoča se, zahtevati ga zastonj in poštnine prosto, če bi potrebovali rabljenih predmetov in priložnostnih daril.

C. iz kr. dvorni dobavitelj

HANNIS KONRAD,

razpošiljalnica v Brúx-u št. 1219 (Češko).

Niklaste žepne ure K 4-20 boljša vrsta . . . K 5-

niklasti budilnik . . . 2-10 ure z nikalom . . . 8-50

harm-nike . . . 5- . . . gosti . . . 5-80

samokresi . . . 6- . . .

Razpošilja po povzetju ali proti naprej poslanem denarju. Nikak riziko! Zamenjava dovoljena ali pa se vrne denar.

Kje se kupi dobro in najceneje gotovo obleko?

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek za vsaki stan, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ

Gorica, Travnik št. 5.

Proda se

cela trgovina ali pa le prodajalniška oprava obstoječa iz različnih stalaž in pultov.

Gorica, Corso Franc Josip št. 70. 486-1

Slovenska mesnica

v Gorici, ulica Treh kraljev 16 (Dla Tre Re 16) pri kavarni Dogana

Največja izber v Gorici govejega mesa, tele-tine in svinjine. Meso je prve vrste. Dobi se vedno svežo divjačino in doma pitano kuretnino.

Cene zmerno, brez konkurence, postrežba uljudna. — Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča udani Andrej Frandolč, mesar. 424-10

Zaloga istrskih vin

prodaja na debelo od 56 litrov naprej. Cene konkurenčne.

Zaloga se nahaja v Gorici v ulici Formica št. 1.

Za obila naročila se toplo priporoča lastnik Henrik Apollonio. 479-16

Ušesno olje

višjega štabnega zdravnika in fizika dr. G. Schmiedta oljita in bruciu in popolnoma časno gluhoto, ušesni tok, ušesno brenčanje in naglubo. Tudi pri zastarelih slušajih.

Cena steklenice K 4- z navodilom vred. Dobiva se v lekarni G. Cristofolletti v Gorici.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekalnišče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Češko posteljno perje po ceni 1 kg sivega perja K 2- . . . boljše vrste K 2-40, pol belo po K 3-60, belo K 4-80, prima za pernico K 6- . . . še boljše vrste K 7-20, boljše vrste K 8-40, najboljšo in snežno-belo K 9-60.

Izgotovljene postelje iz gostega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga dobro napolnjena pernica ali blazina 180 cm dolga in 106 cm široka K 10, 12, 15, 18, 200 cm dolga in 140 cm široka K 13, 15, 18, 21. Blazine za pod glavo 80 cm dolge, 58 cm široke K 3, 3-50, 4- . . . 80 cm dolge in 70 cm široke K 4-50, 5-50, 6- . . . Neugajajoče se zamenja ali pa vrne denar! — Bogato ilustrovani katalog se pošlje vsakomur zastonj in franco.

Benedikt Sachsel, Lobes št. 983 pri Piznu (Češko).

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

— Delniška glavnica K 8.000.000. — Centrala v Ljubljani. — Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst